

วัดครุฑ

ความเป็นมา

แม้ว่าจะไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนเกี่ยวกับการสร้างวัดครุฑ แต่ชื่อของวัดปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ เช่น ในจดหมายเหตุของคณะราชทูตพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส ซึ่งได้นำพระราชสาส์นมาถวายแด่สมเด็จพระนารายณ์มหาราช กรุงศรีอยุธยา

ในโอกาสนั้น คณะราชทูตได้เดินทางมายังกรุงธนบุรี โดยการล่องเรือไปเยี่ยมชุมชนชาวฝรั่งเศส มีการบันทึกถึงวัดต่าง ๆ ในเขตกรุงธนบุรี อาทิ วัดนวลนรดิศวรวิหาร วัดครุฑ วัดเงิน (วัดรัชฎาธิฐานราชวรวิหาร) และ วัดทอง (วัดกาญจนสิงหาสน์วรวิหาร) จากหลักฐานดังกล่าว จึงสันนิษฐานได้ว่าวัดครุฑน่าจะสร้างขึ้นประมาณ พ.ศ. 2207 และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาในปี พ.ศ. 2210 ซึ่งสอดคล้องกับพระประธานในพระอุโบสถที่เป็นศิลปะสมัยอยุธยาตอนปลาย วัดครุฑจึงเป็นวัดเก่าแก่ที่มีอายุกว่า 300 ปี

การบูรณปฏิสังขรณ์

ในปี พ.ศ. 2325 สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคล พระอนุชาในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้ทรงบูรณปฏิสังขรณ์วัดครั้งใหญ่ โดยมีสมเด็จพระพนรัตน์ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ร่วมบูรณปฏิสังขรณ์ด้วย

ในปี พ.ศ. 2512 มีการบูรณปฏิสังขรณ์วัดอีกครั้ง ในช่วงนั้นมีการพิจารณาบูรณวัดครุฑกับวัดชินวรารามวรวิหาร แต่ประชาชนคัดค้าน พระเทพเมธี เจ้าคณะจังหวัดธนบุรีในเวลานั้น จึงไม่ยอมให้ยุบรวม และแต่งตั้งเจ้าอาวาสวัดครุฑตั้งแต่วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2513 ปัจจุบัน วัดครุฑมีพระครูปริยัติศีลการ (ธงชัย จิริสโร) ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส

พระพุทธรูปสำคัญภายในวัด

วัดครุฑมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อของพุทธศาสนิกชนให้ได้สักการบูชา โดยมีพระพุทธรูปสำคัญ ดังนี้

พระประธานในพระอุโบสถ พระพุทธธนบุรีศรีสินทร์สมุทระศาสดา หรือที่รู้จักกันในชื่อ "หลวงพ่อกุรุฑ" เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย สร้างตามศิลปะอยุธยาตอนปลาย โดยมีความงดงามในองค์สีทองอร่าม ประดิษฐานเป็นพระประธานภายในอุโบสถของวัดครุฑ ด้วยพุทธลักษณะและศิลปะการสร้างที่สะท้อนเอกลักษณ์ ยุคอยุธยา ด้านหน้าองค์พระประธาน ประดิษฐาน "หลวงพ่opakแดง" พระพุทธรูปสีดำที่มีพระโอษฐ์สีแดง ซึ่งพุทธศาสนิกชนนิยมกราบไหว้ขอพรด้านโชคลาภ

ลักษณะพระอุโบสถ

พระอุโบสถของวัดครุฑมีลักษณะเด่น 2 ประการ คือ

1. ประตูทางเข้า 3 ประตู ตามแบบวัดหลวง ซึ่งโดยปกติวัดราษฎร์ทั่วไปไม่มีประตูตรงกลาง จึงสันนิษฐานได้ ว่าเป็นวัดที่มีเจ้านายเสด็จ
2. สถาปัตยกรรม เมื่อมองจากด้านข้าง มีลักษณะโค้งแบบทรงเรือสำเภาตามคติของชาวอยุธยา

พระวิหารด้านหลังพระอุโบสถ

ด้านหลังพระอุโบสถมีพระวิหารขนาดเล็ก 2 หลัง ที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสำคัญ

วิหารฝั่งขวา เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัย ทรงเครื่อง (หลวงพ่อดำ) สร้างขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น คาดว่าเป็นพระพุทธรูปที่สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ทรงสร้างขึ้นในโอกาสเสด็จมาบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะภายในวัดครุฑ

วิหารฝั่งซ้าย เป็นที่ประดิษฐาน "พระปางป่าเลไลย์" พระพุทธรูปในอิริยาบถประทับนั่งบนก้อนศิลา พระบาททั้งสองวางอยู่บนดอกบัว พระหัตถ์ซ้ายวางคว่ำบนพระชานุ พระหัตถ์ขวาวางหงายบนพระชานุ มีรูปช้างหมอบใช้วงจับกระบอบอกน้ำ และลิงถือรวงผึ้งถวาย สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์

วิหารอัมมีบูชา

วิหารอัมมีบูชาตั้งอยู่นอกรั้วพระอุโบสถทางฝั่งซ้ายมือ เป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่มีความน่าสนใจและหาชมได้ยาก ภายในวิหารประดิษฐาน "พระพุทธรูปปางปรีนิพพาน" หรือพระพุทธรูปนอนหงาย สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2449 และได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ปิดทององค์พระใหม่เมื่อไม่นานมานี้ เอกลักษณ์ที่โดดเด่นคือ เป็นพระพุทธรูปนอนหงายพระพักตร์ และมีพระอัครสาวกเข้าถวายบังคมที่ปลายพระบาท ซึ่งพระพุทธรูปปางนี้หาชมได้ยากในกรุงเทพมหานคร มีเพียงไม่กี่วัดเท่านั้น

พญาครุฑ จากความศรัทธาของพุทธศาสนิกชน มองว่าวัดควรมีพญาครุฑเพื่อให้สอดคล้องกับนามของวัด จึงได้มีการนำองค์พญาครุฑมาถวายเพื่อให้เป็นที่สักการะ

พญาครุฑองค์แรก เป็นงานปูนปั้นทาสีทองแล้วย้อมสีให้คล้ายโลหะ มีความงดงามเข้มขลัง ตั้งอยู่บริเวณหน้าพระอุโบสถ

พญาครุฑองค์ใหม่ สูงกว่า 5 เมตร ได้รับการทำพิธีเบิกเนตรเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ตั้งตระหง่านอยู่บริเวณหน้าริมคลองมอญ ห่างจากพระอุโบสถประมาณ 50 เมตร บริเวณดังกล่าวได้รับการปรับ ภูมิทัศน์ให้สวยงาม ร่มรื่นด้วยร่มเงาไม้ใหญ่ และสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของบ้านเรือนริมคลองมอญ พุทธศาสนิกชนผู้ศรัทธามุ่งหวังให้เป็นจุดท่องเที่ยวแห่งใหม่ของกรุงเทพมหานคร ให้นักท่องเที่ยวแวะชมความงดงามหรือสักการะได้ทุกวัน

สถานที่ตั้ง

วัดครุฑตั้งอยู่เลขที่ ซอยอิสราภาพ 35 ถนนอิสราภาพ แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

ที่มา : ผู้จัดการออนไลน์. (5 มีนาคม 2568). “วัดครุฑ” อันซีนกรุงเทพฯ วัดเก่าแก่สมัยอยุธยา กับแลนด์มาร์ก

แห่งใหม่ “พญาครุฑ” ริมคลอง. <https://mgronline.com/travel/detail/9680000021324>